

Městská knihovna ve Svitavách

Výroční zpráva za rok 2018

Městská knihovna ve Svitavách
Wolkerova alej 92/18
568 02 Svitavy
IČO 75003171

Zřizovatel: město Svitavy
Statutární zástupce: Mgr. Marta Bauerová

Obsah:

Úvod.....	str. 3
Novinky v roce 2018.....	str. 4
Doplňování a zpracování fondu.....	str. 6
Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky.....	str. 7
Akce pro školy a na podporu dětského čtenářství	str. 8
Akce pro veřejnost.....	str. 10
Regionální funkce.....	str. 13
Dotace.....	str. 14
Zaměstnanci.....	str. 14
Další činnost.....	str. 15
Výhled do roku 2019.....	str. 16
Příloha – Hospodaření v roce 2018.....	str. 17

Úvod:

V roce 2018 jsme evidovali přibližně stejný počet registrovaných čtenářů i návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí jako v loňském roce. Zapojili jsme se do několika projektů na podporu čtenářské gramotnosti a ukončili projekt Česko-polská mozaika (viz níže). Zásadní pro činnost knihovny je také mít kvalitní a funkční knihovnický systém a splňovat odborné standardy. V minulém roce jsme přešli na webový systém Tritius, s kterým se museli sžívat nejen pracovníci knihovny, ale také samotní uživatelé. Ti se museli naučit pracovat s novým webovým katalogem. Přejít na nový systém se pravděpodobně odrazil i ve statistikách, některé údaje vykazují určité odchylky od minulých let.

Novinky v roce 2018

- **Česko-polský projekt**

V roce 2018 jsme realizovali projekt Česko-polská mozaika, jehož cílem byla popularizace polské kultury v regionu. Naším partnerem byla knihovna základní školy v městečku Ladek-Zdrój. Prostřednictvím workshopů, autorských čtení a besed jsme seznamovali svitavskou veřejnost s polskou kulturou a polskými tradicemi. Součástí projektu byly také výměnné pobyty žáků - návštěva polských žáků ve Svitavách a svitavských dětí v městečku Ladek-Zdroj (naší partnerskou školou v rámci projektu byla ZŠ T.G. Masaryka), a nákup polské překladové literatury. Díky projektu vznikla geolokační hra o Oskaru Schindlerovi, propagační materiály (dvojazyčné brožury, záložky) a omalovánky svitavského autora Martina Sodomky v české i polské verzi). Navázali jsme spolupráci s polským městečkem a díky projektu navštívili Svitavy polští senioři, kteří se setkali se zástupci místního klubu seniorů.

- **Projekty na podporu čtenářské gramotnosti:**

S knížkou do života (Bookstart) - zapojili jsme se do celostátního projektu S knížkou do života. Dárkové motivační balíčky, jejichž součástí je registrace dítěte do tří let věku, rozdáváme na vítání občánků. Proběhlo setkání pro nejmenší děti a jejich rodiče.

Projekt „Co nebylo v učebnici – spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků 21. století“ (žadatelem je Centrum rozvojových aktivit Unie zaměstnavatelských svazů). Cílem je rozvoj informační gramotnosti žáků ZŠ, středoškoláků a učitelů a vytvoření edukačních programů. V projektu jsou zapojeny dvě knihovny a čtyři školy.

Zapojení odborníka z praxe do výuky na SŠ – cílem je prohloubit spolupráci pedagogických pracovníků středních škol a odborníků z praxe v rámci všeobecně-vzdělávacích předmětů. Pro studenty Střední zdravotnické školy ve Svitavách vytváříme programy na míru.

Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež. Cílem projektu MAP II a Implementace MAP ORP Svitavy je podpořit vzdělávání na základních a mateřských školách v regionu ORP Svitavy prostřednictvím aktivit z oblasti čtenářské a předčtenářské gramotnosti. V rámci projektu realizujeme čtenářský klub, fantasy a filmový klub a aktivitu Kufr plný knih. Jejím cílem je dostat co nejbližší ke čtenářům různých věkových kategorií (předškoláci, první a druhý stupeň ZŠ) současnou kvalitní knižní produkci. Záměrem je, aby si děti mohly vybrat, přečíst, ale také si ponechat knihu, která je osloví, a získaly tak možnost vytvořit si během školního roku základ vlastní domácí knihovničky.

- V červnu vstoupil v platnost nový Knihovní řád, který odráží požadavky na GDPR, a nový Ceník, který upravuje registrační i sankční poplatky.
- Na podzim jsme přešli společně se 17 knihovnami regionu na nový webový knihovní systém Tritius, který zajišťuje bezpečnost dat podle GDPR a splňuje standardy pro odborné knihovnické činnosti. Součástí systému je také on-line katalog nové generace. Díky kompletnímu webovému rozhraní nový systém umožňuje mobilitu služeb a je možné využívat knihovnické činnosti využívat odkudkoli a kdykoli.
Došlo k plné automatizaci malých knihoven, zkvalitnila se práce knihovníků v malých obcích a zefektivnila práce metodiček regionálních funkcí.
- V rámci spolupráce s projektem Mentorská asistence jsme pořídili tři pohovky a vytvořili v knihovně pro dospělé odpočinková místa.
- Stali jsme se validačním místem ID.

Doplňování a zpracování fondu:

Přechod na nový systém může projevit ve statistických údajích (některé ukazatele jsou postaveny na číslech z původního systému Clavius a nového systému Tritius), což může vykazovat odchylky. Také delší dobu nefungovalo půjčování e-knih.

V posledních letech se zaměřujeme na obnovu knihovního fondu, a to v souladu se „Standardem pro doplnění a aktualizaci knihovního fondu“. Praxe ukázala, že čtenáři žádají především novinky a vadí jim dlouhé čekací lhůty. Proto se snažíme žádané knihy kupovat ve více výtiscích.

Zároveň jsme se věnovali systematickému vyřazování knih ze skladů, kde bylo stále hodně duplikátů a zastaralé literatury. Při vyřazování jsme jako pomoc ocenili „Zlatý fond literatury“, který je zveřejněn na webu NK. Vyřadili jsme také zvukové knihy na magnetofonových páskách, neboť se již několik let nepůjčovaly a pásky byly opotřebované (zterele), a tím pádem nefunkční.

- **V roce 2018 jsme nakoupili a zpracovali 2 311 knih, z toho 1734 svazků beletrie, 575 naučných knih, dále 80 audioknih a 89 zvukových knih pro nevidomé a slabozraké v celkové hodnotě 515 640 Kč. Stav fondu svitavské knihovny k 31. 12. 2018 je 72 642 knihovních jednotek.**
- Knihovní fond doplňujeme přes distributory (Kosmas, Euromedia, Pemic), popř. nakupujeme z nabídky levných knih či místního antikvariátu.
- Čtenáři je velmi využívána služba **Tip na knihu** (téměř 100% požadavků jsme schopni splnit).
- Každoročně využíváme projekt Ministerstva kultury „Česká knihovna“, který je zaměřen na podporu nekomerčních titulů českých nakladatelství, a projekt „Cizojazyčná literatura“, díky kterému nabízíme aktuální beletristické tituly v cizích jazycích, a to nejen v angličtině a němčině, ale také např. ve slovenštině, francouzštině, italštině, slovenštině.
- Odebíráme 96 titulů periodik (v hodnotě 64 635 Kč) a denního tisku; dokupujeme stolní hry.
- Požadavky na naučnou literaturu řešíme přes meziknihovní výpůjční službu (knihy objednáme z jiných knihoven).
- Zvyšuje se počet čtenářů, kteří využívají půjčování e-knih.

Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky

V roce 2018 jsme měli zaregistrováno **2 864 čtenářů, z toho 846 čtenářů dětských.**

Celkem jsme **zrealizovali 443 kulturních a vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo 6 438 návštěvníků** (z toho bylo 341 akcí pro školy).

Po zavedení změn pravidel na studovně (slouží pouze registrovaným uživatelům) se výrazně snížil počet návštěvníků využívajících internet v knihovně. Zvýšil se počet zájemců, kteří využívají wi-fi připojení. Neregistrovaní uživatelé mohou využít počítač u vchodu do knihovny.

Knihovnu navštívilo 54 684 uživatelů, celkový počet fyzických návštěvníků (návštěvníků knihovny, uživatelů internetu a návštěvníků akcí) je tedy 64 122.

Došlo k výraznému poklesu výpůjček, což může odrážet nejenom společenské změny (např. pokles výpůjček naučné literatury a využívání internetu k hledání informací), ale také přesnější metody statistiky v novém systému. Zvýšil se počet přístupů na webové stránky knihovny, počet vstupů do katalogu z prostoru mimo knihovny i přístup ke čtenářskému kontu. Důvodem může být nejenom skutečnost, že uživatelé on-line služby využívají čím dál více (rezervace, služba zabookuj-odložení knih), ale taktéž přechod na nový systém (seznamování se s novým systémem).

Vypůjčilo se 108 644 dokumentů: knihy (22 197 naučné literatury, 72 331 krásné literatury), 2 192 AV dokumentů, převážně audioknih (2 192). Zvyšuje se zájem o půjčování stolních her a o půjčování e-knih.

Akce pro školy a na podporu dětského čtenářství

Kromě poskytování základních knihovnických služeb je hlavní náplní knihovny podpora čtenářství u dětí a mládeže. Spolupracujeme se všemi mateřskými, základními i středními školami ve městě.

- Zájem ze strany mateřských škol se zvyšuje, do vzdálenějších školek dochází knihovnice přímo do školek (např. do soukromé školky Paperáček či do MŠ Lány). Zvyšuje se zájem i mimosvitavských školek a škol, které začaly dojíždět 1x – 2x ročně na programy knihovny.
- Předškoláci z MŠ Sokolovská, žáci ze 7. třídy ZŠ Riegrova a 3. třídy ZŠ T. G. Masaryka jsou zapojeni do aktivity Kufr plný knih, která probíhá v rámci projektu MAP II a Implementace MAP ORP Svitavy.
- Zapojujeme se do celostátního projektu **Pasování prvňáčků** (všichni zúčastnění prvňáčci dostanou poukaz do knihovny s registrací na rok zdarma) a Knížka pro prvňáčka. V loňském roce bylo pasováno do stavu čtenářského 329 dětí celkem z 10 ZŠ. Zapojily se i mimosvitavské školy (Vendolí, Lačnov, Hradec nad Svitavou).
- Pro první stupeň jsou připraveny motivační programy, např. Knihoplutí (cílem je seznámit děti se všemi druhy literatury).
- Uspořádali jsme druhou oficiální ročník **literární olympiády „Svitavská čtečka“**, které se zúčastnilo 34 žáků devátých tříd ze svitavských i „přespolních“ škol. Ty nejlepší jsme ocenili hodnotnými cenami (1. místo čtečka elektronických knih). Vítězkou se stala studentka místního gymnázia, která získala pro svou školu putovní pohár. Naším záměrem je vytvořit typ soutěže pro studenty, kteří se orientují humanitně, zabývají se literaturou a v neposlední řadě jsou čtenáři, kteří navštěvují knihovnu.
- Pro studenty Střední zdravotnické školy vytváříme vzdělávací programy na míru v rámci projektu Zapojení odborníka z praxe do výuky na SŠ.
- Tradiční aktivitou je celostátní akce Noc s Andersenem či Den pro dětskou knihu.
- Knihovnu navštěvují pravidelně i děti ze Speciální a základní školy.
- Spolupracujeme s čtenářským kroužkem ze ZŠ Sokolovská; nabízíme program pro družiny.

- Pro školy pořádáme setkání se spisovateli a jiné programy (např. Divadlo Evy Hruškové a Jana Přeučila, workshop se spisovatelkou Petrou Braunovou).

- Vyhlásili jsme celoroční hru na podporu dětského čtenářství **Lovci perel**. Jedná se o motivační soutěž, kdy děti na základě přečtených knih odpovídají na otázky.
- Služby nabízíme také dětem s poruchou čtení a učení a jejím rodičům – dokupujeme logopedické knihy a pomůcky, učební systém Logico Primo a Logico Picollo, komiksy, audioknihy, Albi tužky.
- Poskytujeme služby pro handicapované (půjčování zvukových knih, donášková služba).
- Spolupracujeme s projektem města Mentorská asistence, doučování probíhá v prostorách knihovny, žáci i studenti v rámci doučování navštěvují knihovnu.
- Knihovnu pravidelně navštěvuje i Centrum denních služeb (Světlanka); pracovnice knihovny také dochází 2x – 3x ročně s programem do místního stacionáře.

Akce pro veřejnost

- Jednou měsíčně probíhá čtenářský, fantasy a filmový klub pro veřejnost

- Podporujeme současnou českou literaturu, pořádáme **autorská čtení**. V rámci projektu **Spisovatelé do knihoven** nás navštívil zemský rabín Karol Sidon, básník Petr Hruška a spisovatel Marek Šindelka.

- **Další autorská čtení:**

Markéta Pilátová - S Baťou v džungli (román o životě J.A. Bati)

Josefa Pánek, jehož kniha Láska v době globálních klimatických změn získala Magnesii Literu.

Literárně-hudební večírek s básníkem Janem Těsnohlídkem a písničkářkou Pavlou Boučkovou

Setkání s Radovanem Lipusem, autorem knihy O smutné továrně (k výročí 10 let ve Fabrice)

- Zapojili jsme se do celostátního festivalu **Den poezie**, který jsme realizovali ve spolupráci s projektem MAP II a Implementace ORP Svitavy a uspořádali přednášku Jaroslava Provazníka na téma pohádky a výstavu k tématu.
- Stále populárnější je projekt scénického čtení **Listování**, které představuje knihy netradiční formou. Proběhlo celkem 5 představení pro veřejnost.
- V rámci projektu **Česko-polská mozaika** proběhla beseda s režisérkou Krystynou Krauze k filmu Bratříček Karel, beseda s bývalým zpravodajem Českého rozhlasu v Polsku Petrem Vavrouškou, dále setkání s novinářem a spisovatelem Mariuszem Suroszem a pro děti workshop s polskou ilustrátorkou Alexandrou Cieslak.

- **Akce k výročí 100 let založení republiky:**

Setkání a autorské čtení Libuše Koubské z knihy Dědečkův deník, přednáška Jiřího Padevěta, výstava Významné osmičky

- **Akce pro děti**

Workshop s ilustrátorkou dětských knih Barborou Morongovou, s polskou ilustrátorkou Aleksandrou Cieslak, setkání se spisovatelkou Petrou Braunovou (v rámci kampaně Kniha ti sluší), workshop se spisovatelkou Klárou Smolíkovou, čtení a origami dílna s Markétou Pilátovou, Workshop s Alenou Vorlíčkovou a Lucií Musilovou (v rámci Dne pro dětskou knihu)

Vzdělávací akce

- téma zdraví a osobního rozvoje - Feng-šuej, Bezlepkově s ochutnávkou, Moderní vztahy a vztahová terapie
- společenská témata – Budoucnost ČR v EU za účasti Pavla Teličky (ve spolupráci s Asociací pro mezinárodní otázky AMO), Brexit pod drobnohledem, přednášky Co přinesla inkluze českému školství a Školy pro děti budoucnosti s Bobem Kartousem ze společnosti EDuin (společně s projektem Inkluze ve Svitavách)

Ostatní akce:

- přednášky Sedm perel astronomie, Gorilí rodina v pražské ZOO
- kampaň Kniha ti sluší
- výročí 10 let knihovny v Multikulturním a vzdělávacím centru Fabrika (setkání se spisovatelem Radovanem Lipusem a čtení z knihy O smutné továrně), workshop vysypávání obrázků pískem
- výstavy v pasáži Multikulturního centra (České a polské komikové příběhy, Spolkla mne knihovna ke stejnojmenné knize Kláry Smolíkové, Významné osmičky v českých dějinách)
- **letní soutěž Prázdninové pátrání**, které se zúčastnilo více jak 100 dětí a rodičů, kteří na různých místech ve městě spojených s knihovnou (např. knihobudky) plnili různé úkoly
- kurz práce s výpočetní technikou
- Virtuální Univerzita třetího věku.

Spolupráce

Kromě škol spolupracujeme i s dalšími organizacemi města: Středisko kulturních služeb, Středisko volného času (účast na Dni dětí, na základě požadavku program v době tábora či prázdnin, účast v porotě recitační soutěže), Městské muzeum a galerie ve Svitavách, Mateřské centrum Krůček, Centrum denních služeb Světlanka, Klub Tyjátr, Klub seniorů.

Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích k výkonu tzv. regionálních funkcí. Objednáváme si služby u 6 profesionálních knihoven (Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Jevíčko, Dolní Újezd, Bystré), dále síť knihoven tvoří 2 profesionální knihovny v Březové nad Svitavou a Městečku Trnávka a 104 obecních knihoven. Tzn. že **metodicky spravujeme celkem 112 knihoven regionu** profesionálních i obecních. Pod naší knihovnu spadá 22 obecních knihoven a knihovna ve Březové nad Svitavou.

- Celkem 17 knihoven regionu přešlo společně s naší knihovnou na systém Tritius, a získalo tímto plnohodnotný automatizovaný systém. Díky jednotnému systému budujeme souborný katalog obvodu Svitavy.
- V roce 2018 proběhlo 122 metodických návštěv, 131 konzultací po knihovnách regionu (**v obvodu Svitavy to bylo celkem 37**).
- Pomáháme při revizích, bylo zrevidováno 22 knihoven, celkem 44 911 knih. j. (**v obvodu Svitavy proběhlo 6 revizí, zrevidováno bylo celkem 11 105 knih**).
- Zpracováváme statistiky.
- Tvoříme tzv. výměnné soubory (nákup knih, zpracování a rozvoz), v loňském roce bylo po knihovnách rozvezeno 346 souborů s 21 165 svazky (**v obvodu Svitavy to bylo 115 souborů s 6 543 svazky**).
- Zpracováváme knižní fond knihoven – vkládáme knihy do automatizovaného knihovního systému.
- Zajišťujeme porady knihovníků.

Příspěvek od kraje na regionální funkce byl v loňském roce 1 514 tisíc Kč. Z dotace bylo nakoupeno celkem 3 132 knih (**v obvodu Svitavy 528 knih**).

Většina obcí je zapojena do tzv. sdružování finančních prostředků na nákup knih (příspěvek dle obyvatel obce). V loňském roce se ze sdružených prostředků nakoupilo 710 knih (v obvodu Svitavy 182 knih).

Dotace

Program Ministerstva kultury *Knihovna 21. století*:

Rozšíření nabídky zvukových knih pro slabozraké a nevidomé.....12 000 Kč

Program Ministerstva kultury *VISK 3*:

Přechod na webový systém Tritius.....277 000 Kč

Literární olympiáda „Svitavská čtečka“ proběhla **pod záštitou Romana Líka, náměstka hejtmána Pardubického kraje.**5 000 Kč

Společným projektem knihoven je využívání mediální databáze Anopress v rámci konsorciálního přístupu pro přihlášené knihovny (příjemcem dotace je garant projektu Národní knihovna ČR – hodnota přístupu do databází pro naši knihovnu je cca 20 tis. Kč ročně).

Zaměstnanci

Městská knihovna ve Svitavách v roce 2018 zaměstnávala 13 pracovníků, z toho jeden úvazek je ekonomka a jeden IT pracovník, který pomáhá i organizacím sídlícím ve Fabrice (SKS, Klub seniorů, Krůček). Dvě pracovnice zajišťují regionální služby (nákup a zpracování knih do regionu, metodická činnost pro knihovny), jedna pracovnice zajišťuje nákup knih a jejich zpracování do svitavské knihovny (akvizice, katalogizace), dvousměnný provoz zajišťují vždy čtyři zaměstnanci (1 v dětském, 1 ve studovně, 2 u výpůjčního pultu).

Z Úřadu práce jsme zaměstnávali na VPP pracovníci na obalování knih a jiné pomocné práce.

V rámci spolupráce s Dobrovolnickým centrem při MC Krůček nám pomáhali dobrovolnice při akcích knihovny – Noc s Andersenem a Den dětí. Dvě dobrovolnice odpracovali celkem ca 50 hodin.

Další činnost:

- Jsme členem profesních organizací – Svazu knihovníků a informačních knihovníků (SKIP) a členem sdružení dětských knihoven Klubko
- Nově jsme členy profesní organizace SDRUK (Sdružení knihoven)
- Městská knihovna ve Svitavách je zapojena do celostátního projektu organizovaného Národní knihovnou o výkonnosti knihoven - „Benchmarking v knihovnách“
- Pracovnice dětského oddělení je koordinátorkou seznamu dětské literatury pro 2.-3. ročníky ZŠ, který je určen pro potřeby učitelů a rodičů (krátká anotace a doporučení současné dětské literatury)
- Posíláme záznamy do Souborného katalogu
- Knihovna je členem MAS Svitava; ředitelka knihovny je členkou realizačního týmu Místního akčního plánu vzdělávání (MAP)
- Zaměstnanci knihovny si zvyšují své kompetence na vzdělávacích akcích. Každoročně se účastníme odborných konferencí Knihovny současnosti, Regionální funkce knihoven, Zvukové knihy, OKNA (přehlídka knihovnických aktivit) a dalších. Využíváme nabídky vzdělávacích programů Krajské knihovny v Pardubicích a dalších profesních organizací.

Výhled do roku 2019

Nadále se budeme věnovat rozvoji čtenářské gramotnosti od nejútlejšího věku dětí. Pokračovat budeme v projektech S knížkou do života a Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež, tzn. že nadále budeme realizovat klubové aktivity (čtenářský, fantasy a filmový klub) a aktivitu Kufr plný knih, které se zúčastní další školy z řad předškoláků a prvního i druhého stupně. V rámci projektu upravíme prostředí dětského oddělení, aby bylo vytvořeno kreativní a podnětné prostředí pro trávení volného času dětí v knihovně.

Vstoupíme do Centrálního portálu knihoven a zprovozníme databázi Osobnosti regionu. Posledních pět knihoven obvodu Svitavy bude převedeno do automatizovaného knihovního systému Tritius, a bude tak vybudován jednotný regionální systém.

Naším cílem je i nadále poskytovat takové služby, abychom si udrželi stávající čtenáře, získali nové a byli vnímáni jako organizace, která má důležité postavení v rámci kulturního i společenského života ve městě.

Zapsala:

Mgr. Marta Bauerová

18. března 2019

Příloha:

Hospodaření v roce 2018

Poskytnuté příspěvky za rok 2018:

1. Město SY	(účtováno 672 10) -	6 368,00 tis. Kč - 100% na provoz
	(účtováno 672 13) -	53,00 tis. Kč - 100% na odpisy
2. PK ČR	(účtováno 672 15) -	1 514,00 tis. Kč - 100% na RF
3. PK ČR	(účtováno 672 14) -	5,00 tis. Kč - 100 % Svitavská čtečka
4. MK ČR	(účtováno 672 60) -	12,00 tis. Kč - 100 % Knih. 21. stol.
5. Z MK ČR	(účtováno 672 61) -	53,00 tis. Kč - 100 % VISK 3 TRITIUS
	(účtováno 374 60)	224,00 tis. Kč - 100 % VISK 3 TRITIUS
6. ÚP PK	(účtováno 672 62) -	132,00 tis. Kč - 100 % VPP
7. MK ČR	(účtováno 672 63) -	47,00 tis. Kč - 100 % odp.majetku z transferu
8. Obce okr. SY	(účtováno 672 16) -	124,157 tis. Kč - příspěvek na knihy od obcí

Hospodářský výsledek za rok 2018 je 0 Kč.